

Oslo KrF Bystyreprogram 2023 - 2027

Kjære velger!

Kristelig Folkepartis politikk skal gjøre Oslo til en god by å bo i, både for nåværende og for kommende generasjoner. Oslo skal være byen med det store hjertet – varm, menneskelig og inkluderende. Oslo KrF ønsker et varmt og inkluderende samfunn med plass til alle.

KrF ønsker at Oslo skal være:

Inkluderende

- den inkluderende byen som aktivt bekjemper utenforskap, ensomhet, barnefattigdom og store forskjeller

Livssynsåpen

- den livssynsåpne byen og en foregangsby for trosfrihet

For alle livsfaser

- den varme byen man ønsker å vokse opp, bo og bli gammel i, som har et attraktivt og tilgjengelig tjenestetilbud til mennesker i alle livsfaser

Miljøvennlig

- den grønne og klimavennlige byen hvor det lønner seg å ta miljøvennlige valg

Trygt hjem

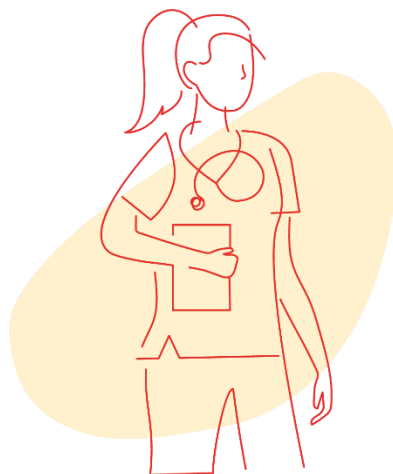
- den gode byen med et inkluderende boligmarked hvor det legges til rette for at alle kan finne et trygt hjem

Innhold

<i>Kristendemokratisk ideologi</i>	5
Verdier for fremtiden	5
Et kristendemokratisk sentrumparti.....	5
EN BY FOR ALLE GENERASJONER	6
Svangerskap, fødsel og barsel.....	6
Familien – grunnlaget for god oppvekst.....	6
Sterkere familier	7
En sterkere kamp mot barnefattigdom	7
Når familien trenger ekstra støtte	8
Barnehage	8
God livskvalitet for Oslos seniorer	9
En god bolig i alderdommen	11
God behandling og rehabilitering i helsehus	12
Langtidssykehjem bygd som landsbyer	12
UTDANNING	13
En bedre skolehverdag.....	14
Læreren er veien til kunnskap for barna	15
Hjem og skole	15
Et mangfoldig skoletilbud.....	16
Videregående opplæring	16
Oslo som studentby	17
KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING	18
Klima- og miljøbyen Oslo.....	18
En blågrønn by med hjerte for natur, miljø og friluftsliv.....	19
Kollektivtransport og samferdsel.....	20
Myke trafikanter	20
Trygt å være gående.....	21
Sosial og miljøvennlig byutvikling	21
Det store lekeplassløftet	22
God boligpolitikk.....	22
Den tredje boligsektoren.....	23

Kommunale boliger	23
Midlertidige botilbud	24
Det private boligmarkedet	24
DET GODE LIV I STORBYEN	25
Fritidstilbud	25
Kultur	26
Bekjempe kriminalitet.....	28
Vold i nære relasjoner	28
Frivillig sektor	29
En livssynåpen by.....	30
God integrering og inkludering	31
Personer med funksjonsutfordringer	32
GOD HELSE FOR ALLE.....	33
Psykisk helse.....	33
Helsetjenestene	34
En solidarisk alkoholpolitikk	34
Rusfrihet og rusomsorg	35
TRYGGE ARBEIDSPLASSE OG SKAPENDE NÆRINGS LIV	37
Kommunens økonomi og styring	37
Bydelene.....	38
Arbeidsliv og næringsliv i Oslo.....	38

Kristendemokratisk ideologi

Verdier for fremtiden

Verdiene fra den kristne og humanistiske tradisjonen har vært avgjørende for utviklingen av likeverdstanden, menneskerettighetene og demokratiet. For mange mennesker, både historisk og i dag, har kristen etikk gitt inspirasjon til politisk kamp for menneskeverd, omsorg for de sårbare og vern om skaperverket.

Uavhengig av livssyn er dette gode verdier å bygge samfunnet på. Vi vil utforme vår politikk i dialog med borgerne og ut fra tanken om det felles beste for alle. Mange har erfart at det går an å alliere seg på tvers av tro og livssyn for å kjempe for menneskelivets verdighet, en mer rettferdig verden og bærekraftig framtid. KrF inviterer alle Oslos borgere – uansett bakgrunn – til å støtte vårt program.

Et kristendemokratisk sentrumsparti

KrF er et kristendemokratisk sentrumsparti. Vårt verdigrunnlag forplikter oss til kamp for likeverd, sosial rettferdighet og vårt felles miljø.

Det kristne menneskesynet legger til grunn at alle mennesker er skapt med ukrenkelig verdighet og umistelige rettigheter. Nestekjærligheten forplikter til radikal omsorg og grenseløs solidaritet, fordi vi alle deler den samme menneskelighet. Forvalteransvaret legger vekt på at miljøet og ressursene skal forvaltes ansvarlig til beste for alle mennesker, både nålevende og kommende generasjoner.

KrF ser på mennesket som fritt, ansvarlig og sosialt. Med friheten følger det et ansvar – for oss selv og våre omgivelser. Vi er fellesskapsvesener som realiserer vårt potensial i samspill med andre.

KrFs mål for samfunnet er det felles beste. Samfunnet består av mange små og store fellesskap – og fellesskap bygges best nedenfra gjennom ansvarlige enkeltmennesker, familier og et sterkt sivilsamfunn

EN BY FOR ALLE GENERASJONER

Svangerskap, fødsel og barsel

Å få barn er en stor opplevelse i livet. Oslos fødetilbud skal gi kvinner trygghet i svangerskapet og under fødselen og legge til rette for at barna får en god start i livet. Også fars rolle er viktig. For noen kan det bli en stor påkjenning å vente barn. Mors psykiske helse i svangerskapet og barseltiden er grunnleggende for barnets psykiske helse gjennom livet. En dårlig opplevelse under fødsel og barsel vil ramme hele familien. Barseltilbudet i Oslo skal sikre at alle får en verdig, trygg og god start på livet og at kvinner kan velge hvilket tilbud de vil benytte seg av.

Oslo KrFs løsninger:

- Alle som har født, skal få hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier innen en uke etter utskrivning.
- Alle som har født, skal få tilbud om en time gratis fysioterapi.
- Helsestasjonene skal legge til rette for barselgrupper også for fedre.
- Tilbud om foreldreveiledningskurs til alle nye foreldre

Familien – grunnlaget for god oppvekst

Familien er det første og for mange det viktigste av alle fellesskapene vi blir del av gjennom livet. Her utvikles de første og nære relasjonene. Stabile og trygge familier gir trygge barn som vokser opp til å bli trygge voksne. Det er familien som har hovedansvaret for barna og deres oppdragelse (foreldreretten), og samfunnet skal legge til rette for at familien har frihet til å fylle og utvikle sin rolle. KrF vil støtte opp om familiene. Oslo skal være en by der det er attraktivt å etablere seg som småbarnsfamilie.

KrF er opptatt av gode universelle ordninger som favner alle familier. Det bør bygges sterkere lag rundt familien, særlig i barnets første leveår og når familiene eventuelt trenger hjelp. KrF vil legge til rette for flere kommunale og ideelle tilbud til familier. Ordningen med familievernkontorer bør styrkes. Disse har god hjelp å gi i vanskelige situasjoner.

Oslo KrFs løsninger:

- Hegne om foreldreretten
- God informasjon om kommunale og ideelle tilbud til barnefamilier
- God informasjon om hva familievernkantorene kan gi av hjelp

- Programmene «Home-Start Familiekontakten» og «Sammen på vei» utvides med økonomisk støtte og gjøres kjent for flere

«Sammen på vei» er et intensivt oppfølgingsprogram startet i 2016 for kvinner med sammensatte utfordringer som skal bli mødre for første gang. Programmet består av jevnlig hjemmebesøk av en familiesykepleier (jordmor eller helsesykepleier) fra tidlig i graviditeten og fram til barnet fyller to år.

Hensikten er å fremme sunne svangerskap, forbedre oppvekstvilkårene for barn og styrke foreldrenes livssituasjon. «Sammen på vei» er et tilbud i tillegg til det ordinære helsetilbudet og drives i samarbeid mellom Bufdir og Regionsenteret for barn og unges psykiske helse Øst og Sør, der Oslo er ett av fem

Home-Start Familiekontakten (HSF) er et familiestøtteprogram hvor frivillige besøker småbarnsfamilier med minst ett barn under skolealder, 2–4 timer i uken. Home-Start er en internasjonal organisasjon som ble startet i 1973 i England, og i Norge er det i dag 46 avdelinger med til sammen 60 koordinatore og ca. 470 frivillige. I Oslo brukte 304 familier Home-Start i 2021, der det nå er de ideelle aktørene Frelsesarmeen og Oslo Sanitetsforening som står for driften

- Styrke familievernkontorene

Sterkere familier

Familier er forskjellige. I barns øyne er man forelder uavhengig av om det er en enslig forelder eller foreldrepar og uavhengig av foreldrenes seksuelle orientering. KrF ønsker et inkluderende og mangfoldig samfunn med plass til alle og respekt for ulike familieformer. Derfor vil vi arbeide med holdninger, bekjempe fordommer, hatefulle ytringer og hatkriminalitet. KrF vil jobbe aktivt for å motvirke diskriminering på bakgrunn av religiøs overbevisning, kulturell bakgrunn, seksuell orientering og kjønnsidentitet.

Oslo KrFs løsninger:

- Forebygge og hindre enhver form for mobbing og trakassering
- Styrke mobbeombudet

En sterkere kamp mot barnefattigdom

Forskjellene øker i byen vår. Oslo har mye høyere boligpriser enn landsgjennomsnittet, og mange familier sliter med høyere renter, dyrere strøm og økte levekostnader. Dette kan føre flere familier inn i fattigdom. Ifølge SSB vokser 17 000 barn opp i familiefattigdom i Oslo i 2022. Fattigdom har store konsekvenser for barn og deres mulighet til å lykkes på skolen, ha et sunt kosthold og god helse, ha et godt sted å bo og delta i fritidsaktiviteter. Det viktigste middelet til redusert barnefattigdom er å gjøre foreldre i stand til å komme i arbeid. Nøkkelen til arbeid er å kunne norsk og skaffe seg utdanning, og arbeidet på dette punktet bør intensiveres. For å snu utviklingen må tiltakene i mye større grad ta tak i de strukturelle årsakene til utfordringene.

Oslo KrFs løsninger:

- Utrede muligheten for en kommunal barnetrygd på 6000 kroner året for lavinntektsfamilier
- Legge til rette for ideelle organisasjoner som jobber målrettet for å redusere barnefattigdom gjennom leksehjelp og andre fritidstilbud
- Utarbeide en kommunal handlingsplan mot barnefattigdom med mål om å snu trenden

Når familien trenger ekstra støtte

En trygg og god oppvekst er ikke bare viktig for å ha det bra som barn, men også for å lykkes senere i livet. Noen barn og unge lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling. Vi trenger en styrking av barnevernet i Oslo for å sikre at alle barn og unge får hjelp og omsorg til rett tid og som bidrar til trygge oppvekstkår.

- **Oslo KrFs løsninger:**
 - Gi god informasjon om familievernkontorene og deres tjenester
 - Forebygge samlivsbrudd gjennom samlivskurs og samtalegrupper, også i regi av frivillige
 - Gjennomføre et løft for barnevernet i Oslo gjennom kompetanseheving og styrket bemanning, slik at alle barn som trenger hjelp, skal få det
 - Barnevernets kapasitet må tilpasses behovet, og ulike etater må samarbeide tett til beste for barnet.
 - Opprette en kulturfolk i barnevernet
 - Gi barnehager, skoler og andre som arbeider med barn og unge, god informasjon om bekymringsmeldinger og hva man skal se etter for å sende slike meldinger til barnevernet
 - Barn og familier som mottar tjenester i barnevernet, skal ha faste kontaktpersoner og stabil oppfølging.
 - Etter omsorgsovertakelse skal søsken kunne vokse opp sammen når det er til deres beste.
 - Gjennomføre en stabilitetsreform der barn under barnevernets omsorg får stabile oppvekstforhold. Flytting av barn under offentlig omsorg skal reduseres til et absolutt minimum.

Barnehage

Et godt barnehagetilbud er nødvendig for å sikre gode oppvekstsvilkår. Det er viktig med et variert tilbud av barnehager, både i kommunal, ideell og privat regi. KrF mener at arbeidslivet bør tilpasses familielivet, ikke motsatt. Det er foreldrenes ansvar og rett å finne en barnehage som passer for barnet. Foreldrene kjenner barnet best og avgjør derfor selv om og når man skal benytte seg av barnehageplass. Mange sliter med å få logistikken for

henting og levering til å gå opp, derfor må flest mulig barn få barnehage i nærmiljøet når familien ønsker det.

Lek er svært viktig for barnets utvikling, og det bør derfor være en god balanse mellom pedagogisk opplegg og fri lek i barnehagen. En god barnehage er avhengig av stabile, trygge og omsorgsfulle voksne. Styrket bemanning vil medføre at ansatte lettere kan se hvert enkelt barn og følge opp de som trenger særskilt oppfølging. Styrket bemanning kan også redusere sykefraværet.

KrF vil ha en blanding av kommunalt eide barnehager og barnehager eid av ideelle organisasjoner. Dagens prisstruktur for opphold i barnehagen videreføres, slik at prisen tar hensyn til familiens inntekt og hvor lenge barnet oppholder seg i barnehagen.

Oslo KrFs løsninger:

- Barnehage skal fortsatt være et frivillig tilbud og ikke gjøres obligatorisk.
- Støtte opp under private og ideelle aktører som ønsker å drive eller starte nye, verdibaserte barnehager, og gi disse like gode vilkår som kommunale barnehager
- Innføre et nærbarnehageprinsipp der barnet har fortrinnsrett på plass i barnehagen som ligger nærmest.
- Øke barnehagedekningen i Oslo og på sikt innføre rullerende opptak
- Lage en opptrappingsplan for barnehagebemanning som sikrer større voksentetthet enn dagens minimumsregler legger til grunn
- Barnehagens uteområder skal være åpne for alle når barnehagen er stengt.
- Sørge for at kommunale barnehager blir pusset opp
- Styrke bydelsøkonomien så bydelene kan prioritere barnehagene, blant annet slik at barna får et varmt måltid hver dag
- Stimulere barnehageansatte til å ta videreutdanning
- Gi alle barnefamilier som ønsker det, tilbud om samtale med familieterapeut
- Sikre god dialog mellom foreldrene, barnehagen og skolen i forbindelse med skolestart
- Likebehandle kommunale og private barnehager
- Arbeide for at ideelle barnehager får unntak fra kravet om å opprette aksjeselskap for hver enkelt barnehage

God livskvalitet for Oslos seniorer

Oslo er tilknyttet nettverket av aldersvennlige byer i Verdens helseorganisasjon. En god alderdom innebærer å kunne være en aktiv samfunnsborger som styrer eget liv.

Det blir stadig flere eldre i byen vår, og de blir stadig friskere. De fleste eldre er en ressurs både for seg selv, sin familie og byen. Oslos eldre skal kunne leve et selvstendig, aktivt og trygt liv med best mulig livskvalitet. KrFs seniorpolitikk skal hindre at eldre blir utstøtt av arbeidslivet og legge til rette for at de som ønsker det, kan stå lenger i arbeid.

Det er sentralt å motvirke ensomhet gjennom et bredt aktivitetstilbud for eldre. KrF mener at samarbeid mellom kommunen og frivillige organisasjoner gir det mest varierte og omfattende aktivitetstilbudet. Mange eldre gjør også selv en viktig innsats gjennom frivillig arbeid.

Egen bil gjør at mange eldre kan klare å være selvstendige i hverdagen. Det bør ikke lages parkerings- og ferdselsrestriksjoner som tar fra de eldre denne muligheten til selvstendighet.

Over en halv million voksne nordmenn bruker ikke digitale verktøy. Mange av disse er eldre. Dette påvirker livssituasjonen og skaper utenforskap. KrF mener det er et samfunnsansvar at eldre får kunnskap som gjør dem i stand til å mestre en digital hverdag.

Oslo KrF vil sikre en verdig alderdom for alle byens innbyggere. Det innebærer en helhetlig, god helsehjelp som ivaretar både fysiske, psykiske, sosiale og åndelige behov. Når man opplever sviktende helse, må behovene kartlegges og hjelpen gis slik at den enkelte så lenge som mulig kan ha den gode opplevelsen av å bo hjemme, mestre hverdagen og være herre i eget liv.

De sykeste eldre må få sykehjems plass når de har behov for det. God omsorg ved livets slutt er viktig, enten den gis hjemme eller på institusjon. De ansatte i eldreomsorgen er en viktig ressurs. Kommunen må legge til rette for økt faglig kompetanse innen omsorg, pleie, medisinsk behandling og palliasjon, samt språk- og kulturforståelse når det er nødvendig.

KrF vil at både kommunen, ideelle organisasjoner og private skal drifte hjemmetjenester, sykehjem, Omsorg+ og eldrecentre i Oslo. Ulike aktører utfyller hverandre, og de vil sammen gi det beste tilbudet. Det er viktig med forutsigbare langtidskontrakter for disse.

Oslo kommune bør videreutvikle samarbeidet med Seniornett, som både kan holde kurs, gi assistanse over nett og være et sosialt fellesskap i lokale enheter. Seniornett driver i dag datakurs ved Furuset bibliotek og aktivitetshus. Også andre eldre i byen burde ha glede av den kompetansen som Seniornett representerer.

Oslo KrFs løsninger:

- Gi ansatte i kommunen mulighet til å stå i jobb til fylte 72 år
- Videreutvikle seniorsentrene med ulike rådgivningstjenester; blant annet om digitale verktøy, tilpasning av bolig og økonomiske rettigheter
- Bedre parkeringsforhold ved eldrecentre, Omsorg+ og sykehjem
- Samlokalisere eldrecentre, frivillighetsentraler og frisklivssentraler der dette er mulig og vil gi bedre tilbud og tjenester
- Styrke bibliotekene som arena der eldre kan finne fellesskap og tilegne seg digital kompetanse
- Utvikle tiltak som fremmer kontakt mellom generasjonene i barnehage, skole, aktivitetsskole, eldrecentre og sykehjem

- Utvikle gode aktivitetstilbud for eldre i bydelene, gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner, samt oppmuntre til bruk av tilbudene
- Styrke samarbeidet mellom kommunen og frivillige organisasjoner om telefon- og besøktjeneste, kulturaktiviteter og liknende
- Legge til rette for etablering av demenskor
- Tilgang til aldersvennlig transport (rosa busser) i alle bydelene

Oslo kommune bygger ut Omsorg+-leiligheter der eldre etter vedtak i bydelene kan leie en leilighet i et boligkompleks med døgnkontinuerlig vakt. Omsorg+ har også mange aktivitetstilbud for eldre. Gjengs leie benyttes for å fastsette leieprisen i Omsorg+, noe som kan bli dyrt for beboere med lav inntekt. Disse har anledning til å søke bostøtte.

En god bolig i alderdommen

KrF vil at eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig og oppleve trygghet og selvstendighet.

I siste del av livet taper man ofte både familie, nettverk og funksjonsnivå, noe som kan føre til ensomhet og isolasjon. Mange har glede av å bo i egne leiligheter knyttet til større fellesskap som kan dekke opp for noen av tapene, som private eller kommunale Omsorg+-boliger. Oslo KrF mener man bør motivere eiendomsutviklere til å bygge ulike private seniorboliger med fellesarealer og fellestjenester.

Eldre skal få nødvendig hjelp og oppfølging av bydelenes hjemmetjeneste for å ivareta best mulig livskvalitet.

Oslo KrFs løsninger:

- Bydelene gir den enkelte vedtak om tjenester ut fra deres hjelpebehov.
- Bydelenes tjenestetilbud til eldre må være mest mulig likeverdig, uansett bydel.
- Brukere skal fritt kunne velge mellom ulike leverandører av hjemmetjenestene.
- De som arbeider i hjemmetjenesten, må ha god kunnskap om ernæring og oppfølging av eldre som er i ferd med å miste matlysten og bli underernærte.
- Alle bydelene skal ha mestringsteam som starter opptrening og rehabilitering raskt etter funksjonsfall.
- Sårbare eldre uten nære pårørende eller omsorgspersoner må ha spesiell oppmerksomhet.
- Det skal være høy kvalitet på demensomsorgen. Demensrammede og deres familier skal få god støtte, veiledning og hjelp.
- Pårørende som tar vare på hjemmeboende eldre med demens, må ha tilstrekkelig avlastning.
- Ansatte i eldreomsorgen med dårlige norskkunnskaper skal få språkopplæring.
- Større andel heltidsstillinger i hjemmetjenesten

God behandling og rehabilitering i helsehus

Helsehusene i Oslo tar imot utskrivningsklare pasienter fra sykehusene og andre pasienter i kommunen som trenger et opphold for å styrke sin helse. Framover blir det stadig flere eldre, og dermed flere som trenger hjelp på helsehusene. Kapasiteten må økes, slik at antall plasser tilsvarer behovet i kommunen. Oslo KrF vil at de fire helsehusene i Oslo utvikler ulike spesialfelt som de blir skikkelig gode på.

Sykehusene skriver ut stadig sykere pasienter. Helsehusene må derfor kunne møte de økte utfordringene. Dette krever økt legedekning og økt annen medisinsk bemanning. Helsepersonellet på helsehus må ha bred medisinsk kompetanse for å møte pasientenes behov. Fokuset på rehabilitering må fortsette, slik at flest mulig kan komme tilbake til eget hjem og leve nye gode år hjemme.

Personellet må også gi god hjelp til døende pasienter og ha god kunnskap om palliasjon og lindrende behandling. Kontakten med og omsorgen for pårørende må få et sterkere fokus.

Kommunen må foreta en grundig vurdering av hvor det skal være avlastningsplasser for hjemmeboende personer med demens. Disse bør ikke blandes med pasienter uten demensdiagnose og med helt andre helsebehov. Avlastningsopphold for demensrammede må også gi tilbud om aktiviteter som gir en meningsfull hverdag under oppholdet.

Oslo KrFs løsninger:

- La de fire helsehusene i Oslo utvikle sine spesialfelt
- Øke bemanningen, så behandlingen og omsorgen får økt kvalitet.
- Legedekningen må svare til det reelle behovet.
- Personalet må ha god kompetanse på medisinsk behandling, pleie og omsorg, rehabilitering og opptrening, samt palliasjon og lindrende behandling ved livets slutt.
- Helsehusene må ha god tilgang på fysioterapeuter og andre yrkesgrupper som trengs innen rehabilitering.
- Avlastningsplassene for demensrammede hjemmeboende eldre må samles på ett eller to helsehus, og kvaliteten på disse plassene må økes, særlig med tanke på hverdagsaktiviteter.

Langtidssykehjem bygd som landsbyer

De som trenger permanent plass på sykehjem, får dette på langtidssykehjemmene. De fleste beboerne på langtidssykehjemmene er rammet av demens.

Oslo KrF har gjennom flere år arbeidet aktivt for at Oslo skal bygge langtidssykehjemmene som demenslandsbyer. Beboerne bor i små grupper og kan bevege seg fritt både ute og inne. I 2023 åpner Oslo kommune sine to første «landsbysykehjem»: Dronning Ingrid's hage på Lille Tøyen og Furuset hageby i Groruddalen.

Oslo KrFs løsninger:

- Øke tempoet for å rehabilitere og bygge nye sykehjem i takt med økende behov
- Alle nye langtidssykehjem i Oslo skal bygges etter landsbyprinsippet.
- Landsbysykehjemmene må ha ulike yrkesgrupper i bemanningen, så de samlet kan løse oppgavene både knyttet til beboernes helse og behovet for at beboerne skal få et så normalt hverdagsliv som mulig.
- Legedekningen må dekke det reelle behovet.
- Langtidssykehjemmet må ha rikelig med hverdagsaktiviteter.
- Beboerne må ha mulighet til å komme til tannlegen, eller tannlegen må komme til dem.
- Pleiere må ha god kompetanse for å ivareta beboernes daglige munn- og tannhygiene.
- Alle ansatte på langtidssykehjem må ha god kunnskap om demens.
- Pleiere på langtidssykehjem må ha god kunnskap om palliativ omsorg.
- Beboere som ønsker det, må ha lett tilgang til prester eller representanter fra deres religion eller livssyn. Bevilgningen dobles til ti millioner.
- Gi de ansatte kompetanse til å bruke sang og musikk for å stimulere de eldres ressurser
- Det skal legges til rette for heltidsstillinger for ansatte så sant det er mulig.
- Ansatte må ha gode norskkunnskaper og kulturforståelse og få tilbud om språkopplæring dersom de trenger det.
- Jobbe for at det opprettes selvstendige hospice i Oslo

UTDANNING

Skolen skal både utdanne og danne. Skolens oppgave er å formidle ulike kunnskaper, både faglig og sosialt, og å bidra til å gi elevene kompetanse til å mestre livet. Grunnleggende teoretiske ferdigheter i basisfagene norsk, engelsk, matematikk og naturfag er avgjørende. KrF vil også understreke betydningen av humanistiske, praktiske og estetiske fag i skolen.

Oslo KrFs løsninger:

- Utarbeide en plan for lekens plass i undervisningens første skoleår der uteskole en dag i uken inngår
- Sette i gang et prøveprosjekt med en eller flere førskoleklasser for seksåringene
- Oslo-skolen skal gi elevene kunnskap om vår kristne og humanistiske kulturarv og det religiøse mangfoldet i byen.
- Skolen skal gi rom for å markere religiøse høytider, og alle skoler skal gi elevene tilbud om skolegudstjenester før jul. Markeringene skal være basert på frivillighet og det skal gis gode alternativer.
- Elevenes religionsfrihet skal sikres og det skal legges til rette for religiøse aktiviteter i skoletiden som er initiert av elevene selv.

En bedre skolehverdag

Flere familier med begge foreldre i full jobb og sterkere vektlegging av skole og utdanning i samfunnet har ført til at skoledagene er blitt lengre. Når barn i dag tilbringer mer tid på skolen enn tidligere, må innholdet i skoledagen være desto mer meningsfylt og inkluderende.

Tre av fire elever med spesialundervisning får dette utenfor ordinær klasse. Det er et mål for Oslo KrF å legge til rette for at mer spesialundervisning skjer i den ordinære klassen, slik at barnet er en del av klasse miljøet. Oslo KrF vil ta grep for å sikre at skoledagen blir enda tryggere og mer meningsfylt, blant annet ved å utvide «hjertesone» til å gjelde alle barneskoler. Hjertesone er et tiltak for å gjøre skoleveien tryggere for elevene ved å redusere trafikkpågangen rundt skolen ved skolestart og skoleslutt.

Stadig flere benytter aktivitetsskolen, som er av varierende kvalitet. Tilbud om helsesykepleier er viktig for å sikre elevenes fysiske og psykiske helse.

Oslo KrFs løsninger:

- Heve kvaliteten i aktivitetsskolen (AKS), så den blir et godt sosialt og pedagogisk tilbud
- AKS skal forbli et frivillig tilbud som det er mulig bare å bruke deler av.
- Legge til rette for bedre samarbeid mellom frivilligheten, idretten og AKS
- Likebehandle ideelle og offentlige AKS-tilbud
- Si nei til karakterer i barneskolen
- Videreutvikle sidemålsundervisningen og beholde egen karakter for sidemål
- Ha et tydelig ordensreglement i Oslo-skolen og gi lærerne mulighet til å håndheve det
- Innføre mobilfri grunnskole og begrense bruk av skjerm i Oslo-skolen
- Nærskolen skal være et reelt alternativ for barn med nedsatt funksjonsevne. Den individuelt tilpassede opplæringen skal fortrinnsvis skje i klasserommet.
- Følge opp plan- og bygningslovens krav om universell utforming på alle skoler
- Sette av midler og utarbeide konkrete planer for å gjøre skolene universelt utformet
- Hjertesoneprogrammet utvides til å gjelde alle barneskoler i Oslo.
- Spesialundervisningen skal starte så tidlig som mulig for å oppnå best mulig resultat.
- Evaluere finansieringen av spesialundervisningen
- Jobbe for at det er helsesykepleiere på alle ungdomsskoler og videregående skoler
- Sørge for at hver skole har et spesialpedagogisk team og at PP-tjenesten er til stede på skolene
- Legge til rette for en bedre overgang mellom barnehage og skole, med blant annet forsøk med fleksibel skolestart og tidlig innsats for dem som er senere i utviklingen. Flexibel skolestart betyr at barna kan begynne i 1. klasse i løpet av første skoleår og ikke nødvendigvis begynne når skolene starter opp om høsten.

- Satse mer på friluftsliv i skolen. Gi ansatte mulighet til faglig påfyll for å ta i bruk friluftsliv som metode
- Gi elever mer og bedre informasjon om videre utdanning gjennom styrking av faget utdanningsvalg
- Opprette flere ambulerende team som hjelper skoler med mobbeproblematikk
- Avvikle det offentlige testregimet de to første skoleårene til fordel for intern kartlegging av lese-, skrive- og regneferdigheter

Læreren er veien til kunnskap for barna

Læreren er den viktigste personen for eleven. Digital undervisning er et godt verktøy, men kan ikke erstatte læreren i klasserommet og sosialt fellesskap på skolen. Det er viktig at dyktige unge mennesker søker seg til læreryrket og at lærerne som gruppe gjenspeiler elevenes ulike bakgrunner. Læreren må få tid til å lære bort og gis pedagogisk frihet i sitt arbeid ut fra de rammene som er trukket opp av myndighetene. Lærerne får stadig flere oppgaver. Kartlegging og rapportering må ikke bli et mål i seg selv, men bli brukt for å skape god undervisning og læring for eleven. Lærerne skal ha trygge arbeidsplasser og ikke være redd for å ytre seg. Det må også bygges et sterkere team rundt eleven ved at flere yrkesgrupper kommer inn i skolen, som helsefagarbeidere, psykologer og miljøarbeidere.

I Oslo møter mange elever opp til første skoledag med manglende ferdigheter i norsk. Tidlig innsats med styrket norskopplæring er viktig for at elevene skal få like muligheter og er dessuten viktig for å forhindre frafall i videregående skole. I henhold til lærernormen som ble vedtatt i 2020, skal det være maksimalt 16 elever per lærer i barneskolen og 20 elever per lærer i ungdomsskolen. Oslo er ikke i mål med dette arbeidet, og KrF mener at det må være en prioritert oppgave å rekruttere flere lærere i osloskolen.

Oslo KrFs løsninger:

- Rekruttere flere menn og flere med minoritetsbakgrunn som lærere
- Flere faggrupper i skolen for å frigjøre tid slik at læreren kan konsentrere seg om sin hovedoppgave
- Gi læreren større pedagogisk frihet innenfor de rammer myndighetene har gitt
- Skolen skal være et godt og trygt sted å arbeide for de ansatte.
- Gjennomføre den vedtatte lærernormen i Oslo

Hjem og skole

Barn presterer bedre faglig og utvikler seg bedre sosialt når hjem og skole samarbeider godt. Et godt samarbeid bidrar til at foreldrene kan ivareta sitt ansvar for barnets oppdragelse også når barnet er på skolen. Hjem/skole-samarbeidet må bære preg av felles mål, gjensidig forpliktelse og medvirkning.

Oslo KrFs løsninger:

- Forsterke samarbeidet mellom hjem og skole
- Ansette egne skole/hjem-koordinatorer med sosialfaglig utdanning på utvalgte skoler, særlig i områder med høy andel minoritetsspråklige elever og elever fra lavinntektsfamilier. Koordinatoren skal ha ansvar for å hjelpe og avlaste lærerne i skole/hjem-samarbeidet og skal også drive oppsøkende virksomhet.
- Sikre et tilstrekkelig antall minoritetsrådgivere som lærer opp de ulike yrkesgruppene på skolen
- Innføre hjemmebesøk når foresatte gjentatte ganger ikke møter opp til foreldremøter og elevsamtaler

Et mangfoldig skoletilbud

Oslos skoletilbud skal være preget av mangfold, både innenfor den offentlige skolen og gjennom friskoler som supplerer det offentlige tilbudet. Det er grunnleggende positivt og i tråd med internasjonale menneskerettighetskonvensjoner at foreldre har mulighet til å velge skole med alternative pedagogiske arbeidsformer og livssyn. Det skal alltid stilles strenge krav til kvalitet.

Oslo KrFs løsninger:

- Oslo kommune skal ha en positiv grunnholdning til skoler som representerer et supplement og alternativ til den offentlige skolen, så lenge disse tilfredsstillende nødvendige kvalitetskrav.
- Foreldrenes rett til selv å velge opplæring for sine barn må ivaretas.
- Etablere en ordning der friskoler kan søke om midler til mindre investeringer/vedlikehold

Videregående opplæring

Mange elever faller ut av skolen og fullfører ikke videregående opplæring, og mange unge mennesker får dermed en vanskelig start på voksenlivet. Frafallet er særlig stort i yrkesfagene, noe som står i motsetning til næringslivets økende behov for rekruttering av fagfolk med kompetanse. KrF arbeider for at flere elever skal fullføre skolegangen.

Undervisningsetaten og ledelsen på de enkelte skolene må jobbe mer med å styrke yrkesfagene og motvirke frafallet. Det må bli et tettere samarbeid mellom kommunen/skolene og næringslivet. Et godt samarbeid kan sikre flere lærlingeplasser, samt at vi får en relevant utstyrsparke for yrkesfagene.

Oslo KrFs løsninger:

- Det skal være karakterbasert inntak i videregående skole og fritt skolevalg.
- Oslos mål for fullføring av videregående opplæring skal økes fra 75 til 90 prosent.

- Opptaksordningen til videregående skole må være slik at elevens linjevalg prioriteres framfor skoleplassering.
- For enkelte elever kan skolen videreføre tiltaket om foreldresamtaler for elever i VG1 og VG2 til elevene er myndige.
- Styrke det kommunale lærlingtilskuddet
- Etablere egen mentorordning for elever og lærlinger i yrkesfag
- Skolens karriereveileder må ha god kompetanse om yrkesfag og næringslivets behov for å gi elevene god oversikt.
- Gjennom god informasjon bidra til å øke yrkesfagenes status
- Styrke utstyrsparken for yrkesfagene gjennom samarbeid med næringslivet
- Elever og lærlinger i yrkesfag skal ha god oppfølging fra skolens side. Den teoretiske utdanningen på yrkesfag bør i større grad yrkesrettes.
- Gi bedriftene god informasjon om muligheten for å ha lærlinger, praksisbrevkandidater og lære kandidater
- Kommunale virksomheter som har store offentlige byggeprosjekter, skal stille krav om at de som har oppdraget, benytter et nærmere angitt antall lærlinger i gjennomføringen.

Oslo som studentby

Oslo har universiteter og høyskoler på et høyt internasjonalt nivå. For at studenter skal ønske å studere i Oslo, er det avgjørende at de trives og har en god plass å bo. Oslo må være en tilgjengelig by også for studenter med et stramt budsjett.

For å bidra til å lette presset på det private boligmarkedet vil Oslo KrF arbeide for at et tilstrekkelig antall tomter reguleres til studentboliger. I reguleringen må det tas hensyn til at studenter ikke har samme behov for parkering og livsløpsstandarder som de som bor fast i byen.

Oslo KrFs løsninger:

- Ha som mål at stadig flere velger Oslo som studieby gjennom et rikt utvalg av studie plasser og et godt kulturliv
- Gi studentsamskipnader forkjøpsrett ved salg av kommunale tomter i nærheten av studiesteder, for eksempel ved at de kan gå inn i høyeste bud
- Sikre studentrabatt ved alle kulturtilbud som får kommunal støtte
- Tilrettelegge for flere rusfrie arenaer for studenter
- Gratis barnehageplass til alle barn som har foreldre som er heltidsstudenter
- Sørge for raske og gode reguleringsprosesser knyttet til studentboliger
- Arbeide overfor statlige myndigheter for å få endret plan- og bygningsloven slik at studentboliger blir et eget reguleringsformål i loven
- Sikre forutsigbare og trygge boforhold på det private markedet for studenter og andre lavinntektsgrupper.

- Aktivt arbeide mot useriøse aktører og dumping på boligmarkedet
- Arbeide for at studiestøtten i større grad skal følge levekostnadene i storbyer

KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING

Klima- og miljøbyen Oslo

KrF er samarbeidspartiet for alle som fremmer kostnadseffektive miljø- og klimatiltak. Oslo skal være en foregangsby for klimakutt og bærekraft. Rensing av CO₂-utslipp ved forbrenningsanlegget på Klemetsrud er et vesentlig bidrag til å nå det svært ambisiøse målet om å redusere Oslo CO₂-utslipp med 95 prosent i 2030 målt mot nivået i 2009. Viktige klimatiltak består også i å stimulere til bruk av kollektive løsninger, ombruk og klimavennlige energi- og transportløsninger. Kommunen selv skal være en foregangsaktør og samarbeide tett med næringsliv og innbyggere for å gjøre byen til en av Europas mest miljøvennlige.

Oslo KrFs løsninger:

- Etablere flere ladestasjoner for elbiler over hele byen, spesielt i beboerparkeringsområder og andre områder hvor folk ikke kan ordne ladeløsning selv
- Øke produksjonen av ren energi, slik som biogass fra avfall, jordvarme og solenergi
- Forenkle søknadsprosessen for å få støtte for ENØK-tiltak
- Gjøre det lettere for private husholdninger og ideelle organisasjoner å få støtte til energieffektiviseringstiltak
- Stimulere til elektrifisering av småbåter, blant annet ved å støtte ladestasjoner i småbåthavnene
- Redusere matsvinnet i kommunens egne virksomheter
- Arbeide for at Oslo oppfyller nasjonale og internasjonale krav til grenseverdier for støy og luftforurensning
- Sikre byens grønne preg gjennom planting av flere bytrær og aktiv skjøtsel av byvegetasjon og kulturlandskap
- Holde parker og grøntområder frie for søppel gjennom et større samarbeid med arbeidslivstiltak som Jobben og I jobb
- Fortsette skjøtselen og gjenåpningen av elver og bekker som er lagt i rør og sørge for god rensing av Oslos vassdrag
- Oslo kommune skal arbeide for et utvidet samarbeid med nabokommunene. Samarbeid med Asker og Bærum er etablert gjennom for eksempel renseanlegget VEAS. Oslo KrF vil ha et bedre samarbeid med Romerike og Follo for å unngå parallelle løsninger for oppgaver som kunne vært løst i fellesskap.
- Stimulere til at private bedrifter i Oslo reduserer matsvinnet sitt

- 50 % av alle tak innenfor Ring 2 skal enten være grønne eller ha installert solcellepanel innen 2030.
- Øke potten for tilskudd til fornybar energi-initiativer

En blågrønn by med hjerte for natur, miljø og friluftsliv

Naturen er viktig for trivsel og livskvalitet, og KrF vil videreutvikle Oslo som en helsefremmende by med rike muligheter til aktivitet og naturopplevelser. Skogene, elvene og fjorden gir Oslo et blågrønt preg, til glede for både innbyggere og turister. Osloområdet har trolig landets største mangfold av naturtyper og arter, og samtidig finnes landets største befolkningsskonsentrasjon her. 1,6 millioner mennesker bor i de 32 kommunene som grenser til Oslofjorden.

Oslo KrF vil i samarbeid med næringsliv og frivillige organisasjoner videreutvikle Oslo som den blågrønne byen mellom marka og fjorden. Livet i byen skal være bærekraftig. Det skal være rik tilgang til naturopplevelse, friluftsliv, lek og fellesskap. Friluftsområdene må bevares gjennom aktiv bruk. Viktige naturverdier må vernes.

Oslo KrFs løsninger:

- Sikre allmenhetens tilgang på kyst- og naturområder og at allemannsretten ivaretas
- Lage en strategi for arealbruk for å hindre bit-for-bit nedbygging av naturen og byens grøntområder. Sikre bærekraftig arealbruk av sammenhengende økosystemer
- Verne om markagrensa og sikre disse arealene som friluftsområder
- Planene om nasjonalpark i Østmarka må realiseres.
- Verne kommunens del av Lillomarka som landskapsvernområde og lage en forvaltningsplan for området
- Redusere bruken av veisalt for å bevare byens trær og planter
- Verne dyrket mark mot utbygging og utvikle urbant jordbruk, blant annet gjennom å etablere flere parselhager og legge til rette for grønne tak
- Bevilge midler til bekjempelse av svartelistede arter og til restaurering og opprydning
- Ta initiativ overfor statsforvalteren til å starte verneprosess for egne arealer langs vassdrag/deler av vassdrag med store naturverdier, f.eks. Ljanselva, Mærradalen og deler av Alnaelva.
- Fullføre kyststien, ruste opp badeplasser, sjøbad og strender og etablere nye båt plasser i regi av båtforeningene
- Bedre miljøtilstanden og tilgjengeligheten i Oslofjorden og sørge for at viktige naturforekomster i sjøen blir tatt med i kommunal arealplanlegging
- Kartlegge og iverksette forebyggende tiltak for å redusere tilførslene av marin forsøpling og mikroplast
- God informasjon til frivillige organisasjoner om ulike tilskuddsordninger for natur og friluftsliv
- Kartlegge aktuelle eiendommer for oppkjøp som kan sikre allmenhetens tilgang til

friområder

- Lage kommunedelplaner for friluftsliv og naturmangfold

Kollektivtransport og samferdsel

Transportsektoren står for de største klimagassutslippene i Oslo og er også den viktigste kilden til lokal luftforurensning. Et godt kollektivtilbud er det viktigste virkemiddelet for å unngå trengsel, bedre det lokale miljøet og oppnå klimakutt. Gode kollektivløsninger vil gjøre hverdagsreisene enklere for folk flest. De viktigste tiltakene for å bedre transporten i Oslo vil være Fossum-diagonalen og ny sentrumstunell for T-banen. Det må tilrettelegges bedre for fotgjengere ved å bygge ut flere gangveier og gode fortau.

Oslo KrFs løsninger:

- Veksten i Oslo-trafikken skal skje gjennom kollektivtrafikk, sykkel og gange.
- Ha kollektivpriser som stimulerer til økt bruk av buss, trikk og bane
- Øke bruk av bydelsbusser for å forenkle framkomst med kollektivtransport og redusere behovet for å bruke bil
- Sikre prinsippvedtak i perioden 2023–2026 om ny sentrumstunell for T-banen mellom Majorstuen og Tøyen. Søke samarbeid med staten og næringslivet om finansiering
- Gjøre kollektivtrafikken i Ruter sone 1 gratis for barn under 13 år
- Etablere Ruter-stopp på Osloferjen fra Aker brygge til Dronningen, Bygdøyenes og Huk så lenge været tillater det i sommerhalvåret. I vintersesongen bør det opprettes et stopp ved Huk eller Bygdøyenes på ruten B20.
- Sikre prinsippvedtak i perioden 2023–2026 om å videreføre Furusetbanen til Ahus
- Etablere flere ladestasjoner for elbiler over hele byen, spesielt i beboerparkeringsområder og andre områder hvor folk ikke kan ordne ladeløsning selv
- Bygge Fossum-diagonalen fra Trondheimsveien til Østre Aker vei slik at Trondheimsveien fra Grorud til Sinsenkrysset kan få senket fart og støyreduksjon
- Opprette fortau på trafikkfarlige strekninger der det ferdes mye fotgjengere
- Arbeide for bedre kollektivtilbud til viktige utfartsområder, turstier og andre friluftslivsaktiviteter

Myke trafikanter

Å sykle og gå er de mest miljøvennlige transportalternativene og bidrar til folkehelse og bedre bymiljø. Det må derfor bli enklere og tryggere å ta seg fram til fots og med sykkel i Oslos gater. Viktige tiltak er bedre framkommelighet, lav hastighet der fortau og gangfelt mangler, bedre skille mellom ulike trafikantergrupper, økt trygghet underveis og sikker sykkelparkering

Oslo KrFs løsninger:

- Fortsette bygging av et sammenhengende gang- og sykkelveinett inn mot sentrum og mellom bydeler, samtidig som vi sikrer hensynet til bytrær, alleer og fotgjengeres mulighet til trygg ferdsel
- God belysning langs sykkel- og gangfelt
- Senke fartsgrensen til 30 km/t i sentrumsnære gater der gående, syklist og biler tar seg fram i de samme gatene
- Bysykkelordningen må utvides med bedre kapasitet.
- Redusere ulykker ved større grad av fysisk skille mellom ulike trafikantgrupper

Trygt å være gående

Det bør utarbeides en helhetlig gåstrategi for Oslo der hensynet til gående blir et prioritert område i byutviklingen. Å gjøre byen god for gående bidrar positivt til mange viktige mål. Det gjør byen mer levende, tryggere, mer bærekraftig og gir et mer helsefremmende bymiljø.

Samtidig er det viktig at Oslo skal være en inkluderende by og legge til rette for gode transportløsninger for mennesker som ikke har anledning til å ta seg fram på sykkel eller til fots.

Oslo KrFs løsninger:

- Etablere tilrettelegging for gående som et bærende premiss i all byutvikling
- Anlegge gågater og områder med sykkelforbud slik at f.eks. nedre del av Karl Johans gate og deler av Aker Brygge kan beholdes fotgjengere
- Sikre at fortau vedlikeholdes, brøytes og strøs på lik linje med sykkelveier og bilveier
- I alle bydeler bør det gjennomgås hvilke tiltak som kan gjøre det tryggere og raskere å gå til butikker, kollektivknutepunkter, idrettsarenaer, skoler o.l.
- Ved utbyggingsprosjekter og byutvikling skal det legges til rette for snarveier og effektive traseer som forkorter gangavstand til butikker, bydelssentra, idrettsanlegg, skoler o.l.
- Gjøre det trygt å gå på fortau og i gågater. Følge opp regelverk for sykkel og el-sparkesykler for å forebygge skader og uhell. Gågater og viktige ferdselsområder i sentrum må vies særlig oppmerksomhet for å sikre trygghet for gående.

Sosial og miljøvennlig byutvikling

Byutvikling i Oslo har de siste åtte årene vært dominert av profesjonelle utbyggere med fokus på effektiv arealutnyttelse, striglede fasader og økonomi. KrF ønsker en by der byutviklingen bidrar til trivsel, sosiale møteplasser og aktivitet og legger til rette for lek og motvirker ensomhet. KrF ønsker å skape plasser der det både er mulig å leke, spise, trene og hvor alle generasjoner og typer mennesker møtes på tvers av bakgrunn og samfunnslag. Det viktigste miljøtiltaket vil være å utvikle de byggene vi allerede har, der gjenbruk, ombruk og

Økt bruk av tre er viktige faktorer. KrF ønsker at byutviklingen i Oslo får sterkere politisk styring.

Oslo KrFs løsninger:

- Sørge for plasser med definerte fellesrom som skaper sosiale møtesteder
- Flerbruk av lokaler f.eks. kontor på dagtid, kulturlokaler kveldstid
- Utvikle og utvide flerbrukshus i bydelene
- Oppgradere byens parker og etablere «parkagrensa», som beskytter og bevarer grønne områder i byen
- Flere offentlige toaletter
- Legge til rette for boligkvartaler med markerte innganger, grønne parkrom, lekeplasser og langbord som styrker sosialt fellesskap
- Legge til rette for varierende fasadeutforming som motvirker monotoni og der den estetiske kvaliteten i byutvikling blir prioritert
- Byrommet skal være universelt utformet.

Det store lekeplassløftet

Det er altfor få steder der barn og ungdom kan få være aktive og utfolde seg. Mange i Oslo vokser opp uten hage og trenger væresteder for utfoldelse, lek og sosialisering. KrF lanserer det store lekeplassløftet med fantastiske lekeplasser i alle bydeler og opprustning av eksisterende lekeplasser. Dette inkluderer også henge- og aktivitetsplasser for ungdom.

Oslo KrFs løsninger:

- Bygge minimum én god og variert lekeplass i hver bydel
- Gjøre lekeplasser mer innbydende for flere generasjoner, bl.a. med benker
- Mer inkluderende lekeplasser som er universelt utformet
- Fokus på miljøvennlighet og varighet i valg av materialer
- Være åpen for offentlig-privat samarbeid for mer effektiv gjennomføring
- Få oversikt over tilgang til lekeplasser i Oslo
- Jobbe for at ingen barn skal bo mer enn 300 meter fra en lekeplass i sentrale bystrøk. Det skal være en norm at det plasseres benker på alle lekeplasser for å tilrettelegge for uformell sosial kontakt.

God boligpolitikk

Det er avgjørende at boligpolitikken ikke forsterker sosiale skiller, men bidrar til utjevning og gode fellesskap for de som bor i byen. Det er et mål at alle skal ha en bolig som er tilpasset deres livssituasjon. Boligmarkedet i Oslo må tilby befolkningen gode hjem tilknyttet trygge nabolag og levende lokalsamfunn.

Det er vanskelig å komme inn på boligmarkedet, særlig i pressområder som Oslo, noe som kan skape problemer for studenter, familier, enslige, eldre, frivillige organisasjoner og

næringslivet. Oslo kommunes oppgave er å gjøre byen attraktivt for et mangfold av grupper og redusere hindringer for å kunne etablere seg i Oslo.

Miljø- og klimaambisjonene må følges i byggeprosjektene, samt at man i reguleringsarbeidet skal ta vare på naturområder for å øke trivselen til folk.

Den tredje boligsektoren

Mange, særlig aleneboere og aleneforsørgere, klarer ikke å nå myndighetenes egenkapitalkrav på 15 %. Nesten halvparten av husholdningene i Oslo består av bare én person, og over 13 000 husholdninger består av eneforsørger med barn. Også folk med vanlige jobber og lønninger, f.eks. lærere og sykepleiere, kan ha problemer med kravet til egenkapital når boligprisene er så høye som i Oslo.

Tredje boligsektor er en betegnelse på boliger som ligger mellom det private markedet og de kommunale tilbudene. I Oslo er det opprettet en tredje boligsektor gjennom opprettelsen av selskapet OsloBolig som Oslo kommune eier sammen med OBOS, Bane Nor Eiendom og NREP. OsloBolig kjøper opp leiligheter fra utbyggere og tilbyr personer som ikke når egenkapitalkravet, å spleise på boligen, slik at kjøper eier

KrF støtter den tredje boligsektoren, som gjør det mulig for folk med vanlige inntekter å etablere seg i Oslo.

Oslo KrFs løsninger:

- Kommunens engasjement i den tredje boligsektoren må trappes opp
- En tilstrekkelig andel av boligene i tredje boligsektor må være universelt utformet
- Støtte leie-til-eie-løsninger som gjør at flere får muligheten til å eie sin egen bolig

Kommunale boliger

Alle trenger et sted å bo. Oslo kommunes boligpolitikk bør måles på boligtilbudet til de mest sårbare, som ikke har ressurser til å komme inn på det private boligmarkedet eller den tredje boligsektoren.

I Oslo blir kommunale boliger tildelt på bydelsnivå, og det er store forskjeller i ventetid mellom bydelene. Derfor er det viktig å spre den kommunale boligmassen slik at man slipper å stå lenge i kø for å få kommunal bolig.

Flere boliger har et stort oppgraderingsbehov. I tillegg til å bygge nye boliger må man oppgradere de eksisterende, slik at alle har levelige boforhold.

Oslo KrFs løsninger:

- Sikre vanskeligstilte eget bosted og sørge for tilstrekkelig bostøtte og hjelp til å finne egen bolig
- Sikre at byen har nok kommunale boliger og at disse boligene har god standard og blir jevnlig vedlikeholdt

- Spre den kommunale boligmassen over hele Oslo
- Sette krav om et visst antall kommunale boliger i nye boligprosjekter
- Tilbud om bolig skal være en del av ettervernstilbudet i Oslo kommune og stå klart ved endt døgntilbud eller soning
- Utrede alternativer til gjengs leie for kommunale boliger
- Sikre forutsigbarhet for personer i kommunale boliger. Husstander med barn skal tilbys femårs leiekontrakter i kommunale boliger.

Midlertidige botilbud

Oslo er den byen i Norge som har flest hjemløse. I 2020 regnet man med at rett over 800 var hjemløse i byen vår. KrF vil arbeide for at ingen skal være hjemløse eller uten tak over hodet i Oslo.

Oslo KrFs løsninger:

- Innføre et mål om at ingen skal være hjemløse i Oslo
- Sikre vanskeligstilte tilgang på eget bosted og sørge for tilstrekkelig bostøtte og hjelp til å finne egen bolig
- Samarbeide med frivillig sektor for å sikre et stort og tilgjengelig tilbud av midlertidige botilbud
- Åpne akuttovernattingene når det er under null grader ute

Det private boligmarkedet

Oslo kommune bruker for lang tid på å regulere nye boliger. De siste årene er saksbehandlingstiden om lag fordoblet. Det bygges derfor for få boliger i forhold til behovet, og prisene presses opp. I de nærmeste årene er det behov for å regulere og bygge 4–5000 nye boliger årlig.

I reguleringsarbeidet vil Oslo KrF at det ikke bygges for tett, men at det legges vekt på å skape rom for gode nabolag med møteplasser og lekeparker. Ny bebyggelse i småhusområder må tilpasses strøkets preg.

Nye boligprosjekter må sees i sammenheng med tilbudet i nærområdet for å sikre tilgang på barnehage, skole, fritidstilbud og kollektivtransport. De siste årene har store boligprosjekter blitt bygget uten at oppvekst- eller kollektivtilbudet tilpasset (for eksempel i Hovinbyen).

Oslo kommune er en av byene med høyest kommunale avgifter, og i tillegg er det innført eiendomsskatt. Til tider sliter store deler av befolkningen med å få endene til å møtes på grunn av høy prisvekst, renteøkninger og høye strømavgifter. Dette bør kommunens avgifts- og skattesystem ta hensyn til.

Fortsatt har visse deler av Oslo hull i husrekkene der et hus skulle vært bygd eller der et hus er revet. Arbeidet med å reparere byen slik at husrekkene får et helhetlig preg, bør fortsette gjennom såkalte infill-prosjekter.

Oslo KrFs løsninger:

- Sørge for en variert boligmasse i alle deler av byen, med både større familieboliger og mindre enheter
- Bygge ut boliger og arbeidsplasser i nærheten av kollektivknutepunkter
- Sikre at det blir planlagt for et tilstrekkelig antall parkeringsplasser ved regulering av nye boliger for å forhindre utstrakt bruk av gateparkering
- Sikre gode og lyse byrom
- Større boligprosjekter må sees i sammenheng med oppvekst- og kollektivtilbudet i området.
- Skape et barnevennlig byrom og sørge for at barn blir hørt ved utforming av byrom
- Effektivisere saksbehandlingen i byggesaker slik at man får dekket behovet for nye boliger i byen
- Gjøre det gunstig å bygge flere utleieboliger gjennom samarbeid med Husbanken
- Oslo bør ha en småhusplan som er tilpasset de eksisterende småhusområdene, men gir mulighet for utbygging der det er forsvarlig.
- Fortsette å reparere byrom og ufullstendige husrekker med infillprosjekter
- Arbeide videre med planene om å bygge boliger i Gjersrud/Stensrud-området

DET GODE LIV I STORBYEN

Fritidstilbud

Oslo skal være en by hvor alle kan delta på fritidsaktiviteter og ha mulighet til å benytte byens fritidstilbud og utendørsområder. Inntekt, familiebakgrunn, funksjonsnivå eller hvilken bydel man bor i skal ikke være avgjørende for hvilke fritidstilbud man har tilgang til. Fritidsaktiviteter er en kilde til trivsel, mestring og overskudd. KrF vil sikre at hele befolkningen har tilgang fritidsaktiviteter og områder for friluftsliv i nærheten av der de bor.

Tilstanden til Oslos fritidsklubber er ikke tilfredsstillende. Disse er avgjørende for å skape sunne forbilder for barna. Fritidsklubber må sikres tilstrekkelig økonomisk støtte til å ha attraktive aktiviteter for ungdom.

Oslo har alle forutsetninger for at innbyggerne kan leve et aktivt liv, både gjennom medlemskap i en av de mange idrettsklubbene og ved å benytte seg av fjorden, parkene, grøntområdene og Marka. Også de mange ulike idrettsanleggene og svømmehallene er viktige arenaer i et folkehelseperspektiv, og det er viktig at alle sikres tilgang til disse. Mange

har dårlige svømmeferdigheter, og det må tas et krafttak for å sikre gode opplæringstilbud over hele byen.

Oslo KrF mener at frivilligheten har en viktig plass for å sikre gode oppvekstvilkår og trivsel. Vi vil heie fram og legge til rette for frivilligheten, blant annet ved å sikre gode økonomiske rammebetingelser og kår for organisasjoner. De økonomiske støtteordningene skal være ubyråkratiske og enkle. Barne- og ungdomsorganisasjonene må sikres tilgang til lokaler som kan benyttes til samlinger og møter. Særlig gjelder dette kommunale bygg, som skoler.

Oslo KrFs løsninger:

- Tilby en ordning med aktivitetsbuss for personer som ikke kan komme seg til fritidsaktiviteter på egen hånd
- Tilrettelegge for et mangfold av fritidsaktiviteter i alle bydelene
- Sikre økt deltakelse og likeverdighet gjennom fritidskort på 5000 kr i året til alle barn mellom seks og 18 år
- Gi gode økonomiske rammer for fritidstilbudene i Oslo
- Gratis trening i kommunale idrettsanlegg, også for uorganisert idrett
- Gi den uorganiserte idretten og organisert idrettsaktivitet for voksne gode vilkår
- Etablere flere utendørs treningsanlegg
- Bygge nye badeanlegg på Rommen/Stovner og Mortensrud og oppgradere Lambertseter bad
- Arbeide for universell utforming av alle anlegg og lokaler der det foregår fritidsaktiviteter
- Reduserte priser og lengre åpningstider i offentlige badeanlegg
- Sikre overkommelige priser på svømmekurs og at de som har behov for det, gis mulighet til å delta på kursene
- Stimulere til økt friluftslivsaktivitet gjennom støtte til natur- og friluftslivsorganisasjoner
- Utvide tilgangen til offentlige lokaler og idrettsanlegg gjennom økt bruk av meråpent etter modell fra bibliotekene
- Styrke utlånssentralene og nå bredt ut med informasjon om muligheten for å låne utstyr

Kultur

Et rikt og aktivt kunst- og kulturliv er en kjerneverdi for en storby, og Oslos mange tilbud gjør byen attraktiv for innbyggerne og til et reisemål for turister. Kulturlivet har store ringvirkninger og bidrar også vesentlig til byens økonomiske utvikling. Byens mangfoldige konserter, scenekunst, billedkunst, museer, kinoer, litteraturhus, biblioteker og annen kultur gjør Oslo til en kulturby av internasjonal klasse. De mange festivalene som pågår over hele byen, bidrar også sterkt til mangfoldet.

Oslos kulturtilbud skal være inkluderende og tilgjengelig. Befolkningen skal ha tilgang både til gode kulturopplevelser og til aktiviteter der de kan utvikle talentene sine. Oslo skal være en internasjonalt ledende kulturby. Det oppnår vi gjennom en fri, sterk og selvstendig kultursektor.

KrF vil sikre et mangfoldig og stimulerende kulturtilbud i Oslo og vektlegger at kulturpolitikken må bidra til å styrke både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet. Byens rike kulturtilbud gir økt livskvalitet, og vi vil bidra til videreutviklingen av Oslo som kulturby.

Oslo KrFs løsninger:

- Støtte opp om det profesjonelle kulturtilbudet og utviklingen av Oslo som internasjonal kulturby
- Prioritere barn og unges mulighet til å delta på og oppleve kulturtilbudene i Oslo
- Øke tilskuddene til kultursektoren og prioritere tiltak for barn og unge
- Legge til rette for at det skal være mulig å livnære seg som kunst- og kulturarbeider i Oslo.
- Videreutvikle Oslos musikk- og kulturskole, øke antall elevplasser og forsterke samarbeidet med byens lokale musikkgrupper
- Sikre gode øvingslokaler og egnede oppbevaringssteder for musikkinstrumentene til Oslos musikk- og skolekorps
- Styrke korene i Oslo
- Sikre at Oslo har minst én rusfri konsertscene i sentrum som er åpen for ungdom under 18 år
- Arbeide for at det blir opprettet en ny biblioteksfilial på Grorud
- Fullføre satsingen på meråpningstider i alle lokalbibliotek
- Legge til rette for et nytt konserthus for Oslo Filharmonien på Filipstad.
- Utprøving av hentebokser for henting og levering av bøker til Deichman
- Gi midler til å opprette folkeverksteder på flere av bibliotekene i byen
- Vedta ny kulturminnemelding og gi midler til oppfølging av denne
- Sørge for at Oslos middelalderhistorie blir synliggjort gjennom god konservering og vern av ruiner og middelalderbygninger
- Tilrettelegge for bruk av tomme kommunale bygg til midlertidige kulturaktiviteter
- Samarbeide tett med frivillige organisasjoner om kulturtilbudet
- Støtte opp om og utvikle kulturfestivalen Oslo kulturnatt
- Sikre Oslo eneste musikkfestival for barn, MiniØya, gode rammebetingelser
- Realisere planene om Oslo Barnemuseum på Tøyen

På Folkeverkstedet på hovedbiblioteket i Bjørvika kan man forhåndsbestille for eksempel symaskiner, vinylkuttere, 3D-skrivere og verktøy for å jobbe med kreative prosjekter. Det er helt gratis og åpent for alle.

Bekjempe kriminalitet

Kriminalitetsbildet i Oslo er sammensatt. Mye kriminalitet er av økonomisk art, og det er viktig at kommunen, politiet og skattemyndighetene jobber tett sammen. Vi ser også en foruroligende utvikling med flere skyteepisoder i byen vår. Noen minoritetsgrupper opplever oftere ransaker, og i 2022 innførte Oslo en kvitteringsordning for politiet. Dette er en ordning KrF ønsker å videreføre og evaluere i løpet av tre til fire år

Oslo KrFs løsninger:

- Arbeide for at Oslos befolkning har tillit til politiet
- Videreutvikle et tett samarbeid mellom politiet og kommunen, blant annet gjennom styrket kontakt med politirådet og politiutvalget
- Videreføre samarbeidet med politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene for å avdekke økonomisk kriminalitet og brudd på bestemmelser om arbeidsmiljø og HMS
- Øke ressursene i Oslo-politiet for å bekjempe hatefulle ytringer og hatkriminalitet
- Si nei til alle former for kjøp av sex og slå hardt ned på hallikvirksomhet. Personer som er utsatt for menneskehandel og som selger sex, må beskyttes.

Vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er et stort helse- og kriminalitetsproblem, og det er et sterkt behov for en satsing for å bekjempe dette. Forskning viser at den som blir slått, ofte ender opp med å slå selv.

Dessverre opplever altfor mange at de trenger et midlertidig boligtilbud når de blir utsatt for vold i nære relasjoner. Oslo Krisesenter gir tilbud til dem som utsettes for vold eller trusler fra partner, familie eller andre man har en nær relasjon til. Senteret kan kontaktes hele døgnet. Tilbudet er gratis og man trenger ingen henvisning. Senteret har tilbud til kvinner, menn, barn og unge, LHBT+ og eldre, i tillegg til unge utsatt for æresrelatert vold. Det er viktig at Krisesenteret har tverrfaglig kompetanse.

Oslo KrFs løsninger:

- Gi økt kompetanse om vold i nære relasjoner hos dem som arbeider med barn
- Gi tilbud om hjelp til alle som utøver vold og til deres familier
- Koordinatorene som arbeider mot vold i nære relasjoner i bydelene, må ha det som fulltidsoppgave eller hovedområde og sikres tilstrekkelig finansiering.
- Utvikle et tettere samarbeid mellom bydelene og Oslo krisesenter
- Sikre oppfølging av personer som er utsatt for vold og voldtekt gjennom å støtte tiltak som Oslo Krisesenter, Kompetansesenter for vold i nære relasjoner, voldtektsmottaket, Dixi Ressurssenter og Thereses hus
- Sørge for tverrfaglig kompetanse i krisesentertilbudet til utsatte grupper

Frivillig sektor

Oslos befolkning stiller opp, bryr seg og lar seg engasjere. Derfor har byen et mangfold av lag, foreninger og organisasjoner som bidrar til et bedre tjeneste- og aktivitetstilbud. Kultur og frivillig organisasjonsliv har egenverdi i kraft av å gi rom for menneskelig utfoldelse og ved den enkelte organisasjons frihet til å sette målsettinger for sin egen virksomhet.

Kommunen skal tjene kulturliv og frivillig virksomhet, ikke motsatt

Oslo er helt avhengig av de mange tusen enkeltpersonene som stiller opp hver eneste uke i idrettslag, korps, kor og ulike lag og organisasjoner. Frivillig arbeid gir store gevinster til samfunnet og livskvalitet til den enkelte. KrF vil at kommunen skal motivere til frivillighet gjennom gode økonomiske rammer og samarbeid, samtidig som frivillighetens mangfold og særpreg blir løftet fram.

Oslo KrFs løsninger:

- Styrke frie tilskudd til frivillige organisasjoner slik at organisasjonene kan styrke sin kjernevirksomhet
- Forenkle kommunens regelverk for tilskudd til frivilligheten
- Sikre at frivillige lag og foreninger kan bidra i barnehage, skole, AKS, sykehjem og integreringsarbeid
- Styrke frivilligsentralene i bydelene og tilrettelegge for at de kan være forankret i frivillige organisasjoner
- Legge til rette for et mangfold av organisasjoner, både i arbeidsmåter og verdigrunnlag
- Ansette egen frivillighetsansvarlig med oppgave å følge opp den unge frivilligheten i kommunen
- Lage en helhetlig plan for å sikre at lag og foreninger får tilgang til egnede og universelt utformede lokaler og anlegg
- Legge til rette for flerårig støtte, heller enn kortsiktige støtteordninger.
- Opprette en lokal fritidserklæring med et formalisert samarbeid mellom bydelen og frivilligheten, hvor kommunen forplikter seg til å sikre alle barn mulighet til å delta på en fritidsaktivitet

En livssynåpen by

Det kristne menneskesynet legger til grunn at mennesket ikke bare har fysiske behov, men også åndelige og sosiale. Gode fellesskap og bærekraftige samfunn må derfor aktivt legge til rette for trosutøvelse og livssynsfellesskap. Oslo er en by preget både av vår kristne kulturarv og av et stadig voksende livssynsmangfold.

Overalt i byen setter trossamfunnene spor, og 70 prosent av byens innbyggere er medlem i et tros- eller livssynsamfunn. Hver uke besøker tusenvis av Osloborgere kirke, bedehus, moské, synagoge eller tempel. Fra disse stedene springer det ut et rikt sosialt og kulturelt arbeid. Trossamfunnene skaper viktige møteplasser og er viktige i integreringsarbeidet. KrFs mål er at Oslo skal være en livssynåpen by som tar på alvor den rollen tro spiller i innbyggernes liv og som lar dette prege bybildet. Kommunen skal samarbeide med tros- og livssynsamfunnene om å løse utfordringer i byen.

Etter forslag fra KrF i 2018 oppnevnte byrådet et tros- og livssynsutvalg som skulle «foreta en gjennomgang av kommunens tros- og livssynspolitik» og «komme med forslag til en helhetlig tros- og livssynspolitik». Utvalget leverte sin rapport i 2020 med 38 forslag på områder som eldretjenester, lokaler, skole og gravferd. Forslagene fra utvalget er ikke fulgt opp.

Etter en endring av trossamfunnsloven i 2020 er det kun Den norske kirke som mottar støtte fra Oslo kommune. De øvrige får sin offentlige støtte direkte fra staten.

Oslo skal være en foregangsby for trosfrihet. Ingen skal diskrimineres på grunn av sin religiøse overbevisning. Barnehagene og skolene skal gi elevene kunnskap om vår kristne og humanistiske kulturarv og det religiøse mangfoldet i byen. Etter initiativ fra KrF ble det satt ned et tros- og livssynsutvalg som kom med sin rapport i 2020. Anbefalingene fra utvalget må følges opp.

Oslo KrFs løsninger:

- Øke tilskuddet til Den norske kirke og bidra til å sikre bærekraftig drift for alle byens tros- og livssynsamfunn
- Lage en plan for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet for kirkebygg i Oslo og bevilge nok penger til dette
- Sette av tilstrekkelig areal til kirker, andre religiøse bygg og gravplasser ved planlegging av nye, større utbyggingsområder
- Veilede migrantmenigheter slik at de kan skaffe seg egnede lokaler
- Støtte religionsdialogsarbeidet som skjer i regi av trossamfunnene
- Sikre at elever i Oslo-skolen som ønsker å samles til andakt, bønn eller lignende i frimutter, fortsatt skal kunne låne et rom på skolen. Det bør utarbeides felles retningslinjer for tros- og livssynsutøvelse i skolen slik at man sikrer likebehandling.
- Opprette et team for livsveiledning med sykehjemsprester og representanter fra andre tros- og livssynsamfunn som tilbyr samtaler på sykehjem. Bevilgningen doubles til ti millioner kr.
- Åpne kommunale lokaler, som skoler og Oslo rådhus, for religiøse arrangementer
- Opprette en stilling som tros- og livssynskoordinator som skal veilede, bistå og gi informasjon til tros- og livssynsamfunnene i møte med kommunen

- Opplæring i tros- og livssynsrelaterte temaer legges inn i etter- og videreutdanningsplanene for kommunens ansatte
- Elevene i osloskolen bør i løpet av skolegangen ha vært på studiebesøk til den lokale menigheten i Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn som er til stede i skolens nærmiljø.

God integrering og inkludering

Integreringspolitikken skal sikre at alle som får opphold og bosetter seg i Oslo, skal få bruke ressursene sine og bidra til fellesskapet. Integrering i et nytt og ukjent samfunn er en prosess der både innvandrerene og storsamfunnet har et stort ansvar. For KrF betyr det at både det offentlige, næringslivet, ideell sektor og vi som medmennesker må bidra. Oslo skal være en åpen by som kan ta imot mennesker som trenger beskyttelse. Velfungerende integrering og inkludering avhenger både av god egeninnsats fra den enkelte innvandrer, innsatsen fra ulike fellesskap innvandrerene møter og samfunnet som helhet. Målet må være at flere innvandrere kjenner tilhørighet til det norske samfunnet og har et godt og stabilt fotfeste i arbeidslivet.

Oslo KrFs løsninger:

- Sikre at Oslo tar imot det antall flyktninger som IMDi ber oss om å ta imot
- Jobbe for at Oslo tar ansvar for å motta barnefamilier, personer som er forfulgt for sin tro og flyktninger med særlige behov
- Arbeide for gode rammer for å motta flyktninger og asylsøkere og sikre at tilskuddet dekker reelle kostnader til god integrering
- Styrke integreringsarbeidet som et samspill mellom offentlig og frivillig innsats og i større grad involvere frivilligheten, idrettsbevegelsen og tros- og livssynsamfunnene i hverdagsintegreringen
- Gi minoritetsspråklige barn og unge gode norskkunnskaper, blant annet ved å styrke støtten til åpne barnehager, tilby gratis kjernetid i barnehage og SFO og styrke tidlig innsats i skolen
- Styrke den barnefaglige kompetansen i kommunen ved bosetting av asylsøkere
- Sikre at Oslo kommune aktivt rekrutterer ansatte med minoritetsbakgrunn, og forsterke virkemidlene for at et større antall mennesker med minoritetsbakgrunn blir vurdert til stillinger i arbeidslivet
- Oslo kommune som arbeidsgiver skal arbeide målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Den personalpolitiske strategien skal legge vekt på like muligheter for alle, uavhengig av alder, kjønn, etnisitet eller funksjonsgrad.
- Tilby alle nyankomne flyktninger i Oslo et tilstrekkelig antall gratis norsktimer
- Gi alle nyankomne flyktninger i Oslo tilbud om et arbeidslivskurs som informerer dem om rettigheter og plikter som arbeidstaker i Norge
- Bruke fritidsaktiviteter og friluftsliv som integreringsarenaer
- Opprette foreldrekoordinator for å integrere og rekruttere foreldre til frivillighet

- Forhindre digitalt utenforskap gjennom kurs til alle nyankomne flyktninger
- Utvide tilbud om jobb til ungdom mellom 15 og 18 år.

Personer med funksjonsutfordringer

Personer med nedsatt funksjonsevne møter ofte ekskluderende barrierer, både i de fysiske byrommene og gjennom kontakt med andre. Universell utforming er bra for alle og nødvendig for mange, og Oslo skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle. KrF vil virkeliggjøre Oslo kommunes plan for universell utforming.

Det skal legges til rette for at flere personer med nedsatt funksjonsevne blir inkludert i arbeidslivet. Oslo må ha tydelige retningslinjer for vedtak om brukerstyrt personlig assistanse (BPA) som anerkjenner den enkeltes rett til selv å velge hvilke tjenester som er best. Oslo skal være en by der personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne leve et godt, selvstendig og trygt liv.

Oslo KrFs løsninger:

- De som har vedtak om hjelpetjenester, skal ha fritt brukervalg mellom ulike leverandører.
- Kommunen skal vurdere både kortsiktige og langsiktige behov når de kartlegger boligbehovet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Det skal gis rådgivning og oppfølging til personer, foreldregrupper og andre brukergrupper som med offentlig tilskudd vil kjøpe egnet bolig for funksjonshemmede.
- Det skal være nok og godt tilpassete kommunale boliger for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Kommunen skal videreutvikle rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelse.
- Det må være nok arbeidsplasser med varig tilrettelagt arbeidstrening (VTA) til å dekke behovet for denne type arbeidsplasser.
- Oslo skal ha gode avlastningsordninger for familier som har barn med nedsatt funksjonsevne.
- Aktivitetstilbudet til barn og unge med nedsatt funksjonsevne skal styrkes.
- Barn med nedsatt funksjonsevne skal sikres en kvalifisert koordinator som kan fungere som en dør inn i kommunen.
- Legge mer vekt på objektiv karriereveiledning og etablering av karriereveiledningssentre i Oslo
- Sikre at kommunens BPA-ordninger inkluderer muligheten til å reise ut av kommunene.
- Sikre at alle som har rett til BPA får tilstrekkelig antall assistansetimer til å leve et selvstendig liv

- Kommunen skal innfri sin plikt til å tilby BPA også til dem som har et mindre assistansebehov.

GOD HELSE FOR ALLE

Folk som bor i Oslo får stadig bedre helse, og dette er en trend som må styrkes. Kommunal tilrettelegging for gode sosiale møteplasser, frivillighet, friluftsliv og egenaktivitet bidrar til dette. Mange helseutfordringer vil i årene som kommer være knyttet til livsstilssykdommer og psykisk helse. Dette kan forebygges. KrF vil legge til rette for at folk kan ta ansvar for sin egen helse gjennom en sunn livsstil, samtidig som vi sikrer nødvendig helsehjelp til alle som trenger det.

Psykisk helse

God psykisk helse er avgjørende for livskvalitet og mulighet til å mestre hverdagen, skole og jobb. Det er nødvendig med en satsing for å sikre forebygging og god behandling, spesielt ved å styrke tilbudet til barn og unge.

Pandemien var tøff for mange og preger fortsatt mange mennesker, spesielt de unge. KrF skal sørge for et løft i tilbudet til mennesker som sliter med sin psykiske helse.

Oslo KrFs løsninger:

- Oslo skal prioritere forebyggende tiltak og tidlig innsats overfor mennesker med psykiske helseutfordringer. Kommunen skal aktivt samarbeide med ideelle organisasjoner om gode tjenestetilbud.
- Helsearbeidere skal ha god kompetanse om traumer etter vold og overgrep, slik at denne pasientgruppen får god omsorg og oppfølging.
- Ventetiden for hjelp fra psykisk helsevern må ned. Unge under 23 år må ikke ha lengre ventetid enn tre uker.
- Skolehelsetjenesten må ha kapasitet til å møte psykiske helseutfordringer hos skoleungdommen.
- Forsterke det psykiske helsetilbudet til innvandrere slik at blant annet mennesker med traumer kan få bedre oppfølging
- Gjenåpne Psykososialt senter for flyktninger i Oslo
- Alle bydelene skal ha lavterskeltilbud for psykisk helse.
- Gjennomføre et løft for arbeidet med akutt psykisk helse i Oslo, der midlene øremerkes førstelinjearbeidere

Helsetjenestene

Oslo står overfor utfordringer når det gjelder helsetilbud til innbyggerne. Vi er på vei inn i en eldrebølge som vil gi behov for mange pleiende hender og omsorg. Et godt samarbeid mellom spesialisthelsetjeneste og kommunale institusjoner er nødvendig.

Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) på Aker sykehus er et tilbud til pasienter som trenger innleggelse for behandling, observasjon og pleie. Tilbudet skal erstatte sykehusinnleggelse for pasienter med avklart diagnose som kan få et like godt tilbud på KAD som på sykehusene.

Helsehusene skal ta imot pasienter som er ferdigbehandlet på sykehus og gi dem god oppfølging og rehabilitering, slik at de blir friskere før de kan dra hjem til seg selv. Dette er i tråd med den vedtatte samhandlingen mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Oslo KrFs løsninger:

- Målet for Oslos helsetjeneste er at innbyggerne skal kunne leve et aktivt liv og ha god helse. Eldre skal kunne bo lengst mulig i egne hjem.
- Alle Oslos innbyggere skal ha nødvendig og god legehjelp.
- Helsehusene må ha nok plasser til å dekke behovet knyttet til ferdigbehandlete pasienter fra sykehusene som trenger oppfølging og rehabilitering.
- Helsehusene skal ha en bemanning som gjør dem i stand til å løse sine oppgaver. Det må være god legedekning. Helsepersonellet må ha kompetanse på både medisinsk behandling, rehabilitering og opptrening og palliasjon.
- Kommunen må vurdere hvor mange KAD-plasser Oslo har bruk for og justere tilbudet i forhold til det.
- Langtidssykehjemmene må ha en bemanning som gir beboerne god legehjelp, men også ha yrkesgrupper som kan avlaste helsepersonell og som kan bidra til å skape en meningsfull hverdag med vanlige og kjente aktiviteter.
- Den offentlige tannhelsetjenesten skal ikke ha lange ventelister og etterslep. Dette gjelder både overfor den ordinære gruppen som har rett til gratis tannbehandling og dem som går inn under TOO-tilbudet (tortur- og overgrepsofsatte og personer med odontofobi).
- Personer med rett til gratis tannbehandling på grunn av innleggelse i psykiatrisk institusjon eller psykiatrisk hjemmesykepleie skal få beholde retten i ett år etter utskrivning fra institusjon eller bortfall av hjemmesykepleie.
- Opprette kommunal legevakt i Oslo vest
- Arbeide opp mot nasjonale myndigheter for å bevare ABC-klinikken, og bedre sykehusstilbudet i Oslo

En solidarisk alkoholpolitikk

KrF er garantist for en trygg alkoholpolitikk i byen vår. De siste årene har Oslo satt næringslivshensyn framfor folkehelsehensyn i alkoholpolitikken. Alkoholpolitikk er

helsepolitikk og må ha som mål å ta vare på de mest sårbare. Dette må gjenspeiles i Oslo kommunes alkoholpolitiske handlingsplan og i salgs- og skjenkepolitikken. En stor del av volden i Oslo skjer på eller umiddelbart utenfor et skjenkested. Derfor ønsker KrF å redusere skjenketiden, noe som av erfaring også reduserer volden, siden volden eskalerer utover natten.

Nesten ett av ti barn vokser opp med en mor eller far som har hatt et alkoholproblem i løpet av det siste året, viser anslag fra Folkehelseinstituttet. For disse barna er det viktig med arenaer der de skjermes for voksnes alkoholbruk. Stadig flere typer steder får skjenkebevilling: butikker, frisørsalonger, kinoer og bibliotek. Mange idrettsarrangører får også bevilling til å servere alkohol. Slike utvidelser bidrar ikke bare til å øke det generelle forbruket, men også til økt drikkepress for personer som har et problematisk forhold til alkohol. Det kan også gjøre det mindre aktuelt for barn og familier å delta på arrangementer og oppholde seg på offentlige steder. Når mange mennesker sliter med alkoholproblemer, påvirkes også de nærmeste av at det blir stadig færre alkoholfrie soner i byen. Det er viktig å sikre flere rusfrie møteplasser, særlig for ungdom.

Oslo KrFs løsninger:

- Flytte ansvaret for alkoholpolitikken fra Næringsetaten til Helseetaten, slik at folkehelseperspektivet kommer tydeligere fram
- Innføre strengere krav til hyppighet og kvalitet av kontroller med skjenkebevillinger
- Skjenkesteder pålegges en reell søknadsprosess ved fornying av skjenkebevillinger
- Stille krav om obligatorisk kurs i konflikthåndtering, sosial kontroll og aldersvurdering for dem som jobber på steder med salgs- eller skjenkebevilling
- Begrense skjenketiden til kl. 02 i tråd med anbefalingene fra politi og fagmiljø
- Stille like krav til kjøp, salg og utlevering av alkohol uavhengig av salgskanal
- Alvorlige brudd på salgs- og skjenkebevillinger, som salg til mindreårige, må føre til umiddelbar inndragning.
- Parker, strender og andre viktige fellesarealer skal fortsatt være alkoholfrie områder.

Rusfrihet og rusomsorg

KrF ser med bekymring på økningen i misbruk av narkotiske stoffer blant yngre mennesker, noe som kommer fram i Ung i Oslo-undersøkelsene fra 2015 til 2021. Misbruk av cannabis øker risikoen for senere bruk av tyngre rusmidler, og det er avgjørende at man setter inn forebyggende tiltak og oppfølging overfor unge som har fått avhengighet av såkalte lettere rusmidler. Politiet er også spesielt bekymret for gutter mellom ti og 17 år i en rapport fra 2018 om kriminalitet blant unge.

Bystyret har vedtatt at byrådet skal gjennomføre et pilotprosjekt sammen med Oslo-politiet. Det skal tas i bruk alternative reaksjonsformer, som enkel tilgang til helsehjelp og rådgivning ved pågrep for bruk og besittelse av stoff til eget bruk. Det er avgjørende at dette

prosjektet gjør forebygging til førsteprioritet og har som mål at rusbruken blant Oslos ungdommer skal reduseres.

Misbruk av narkotiske stoffer må reduseres i alle aldersgrupper. For personer med en etablert avhengighet til narkotika og alkohol skal Oslo kommune tilby helhetlig rusbehandling av god kvalitet fra et mangfold av tilbydere. Det er avgjørende at det finnes både døgnbehandlingstilbud og tilbud man kan benytte seg av mens man bor hjemme. Det er også viktig at det er medikamentfrie behandlingstilbud for dem som ønsker å komme helt ut av avhengigheten. Et mål med ruspolitikken i Oslo må være å tette glippsonene og bidra til å gjøre overgangen mellom endt rusbehandling og det kommunale tilbudet sømløst. De som har kommet seg gjennom rusbehandling, skal ikke oppleve å stå på bar bakke når de kommer ut.

Oslo KrFs løsninger:

- Si tydelig nei til narkotika og gå imot legalisering av narkotiske stoffer
- Styrke samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen og unngå at pasienter som skrives ut fra rehabilitering etter vellykket rusbehandling, må flytte tilbake dit det foregår rusmisbruk
- Personer med rusavhengighet som utskrives fra vellykket rehabilitering, må tilbys tett oppfølging. Det må tilbys aktiviteter og deltakelse i nettverk uten rus, og de som trenger det, må gis tett oppfølging med mål om arbeid eller utdanning, en trygg bolig og sosial tilpasning til en ny måte å leve på.
- Jobbe mot tilstedeværelse av åpne omsetningssteder for narkotika i byen vår
- Ha tilstrekkelige brukerrrom for personer med rusavhengighet. For dem som allerede har et tungt rusmisbruk og ikke ønsker eller klarer å ta imot tilbud om rehabilitering, er brukerrrom en trygghet mot smitte, overdose og dødsfall.
- Kjøp av behandlingsplasser hos ideelle aktører når den rusavhengige selv ønsker det
- Økt samarbeid mellom kommunen og ideelle aktører som Frelsesarmeen, Bymisjonen, P22 og Evangeliesenteret for å skape et bedre tilbud til rusmisbrukere
- Styrke samarbeidet mellom politiet og skolene i Oslo, med vekt på rusforebygging
- Bygge flere Trygg+-institusjoner for de med de alvorligste rus- og psykiatrilidelsene
- Oslo skal ha behandlingstilbud av høy kvalitet for rusavhengige
- Det skal være medikamentfrie behandlingstilbud for dem som vil helt ut av avhengigheten
- Oslo KrF vil ikke ha et prøveprosjekt om rusreformen

TRYGGE ARBEIDSPLASSER OG SKAPENDE NÆRINGS LIV

Kommunens økonomi og styring

En effektiv og brukervennlig kommune er viktig for alle innbyggernes hverdag og Oslo skal være innovativ, åpen og serviceinnstilt. Skatteinntektene må gi best mulig tjenester for folk, og kommuneøkonomien må forvaltes med ansvarlighet. Ordinære skatteinntekter og overføringer fra staten er dessverre ikke nok, og andre inntektskilder må bevares og utforskes.

Samtidig ønsker KrF å utforske mer egnede planleggings- og evalueringsmetoder enn «new public management» i kommunale virksomheter.

Oslo KrFs løsninger:

- Kommunen skal være en forutsigbar samarbeidspartner for enkeltmennesker, organisasjoner og bedrifter.
- Utarbeide en langsiktig eierskapsstrategi der kommunen fortsetter som eier i selskaper der sektorpolitiske, økonomiske eller strategiske grunner tilsier det
- Beholde kommunens eierskap i energisektoren og være en aktiv eier som vektlegger samfunnssikkerhet, forsyning og miljø
- Beholde eiendomsskatten så lenge den kommunale økonomiske situasjonen krever det. Innretningen av skatten må vurderes regelmessig og endres ved særlige behov.
- Frita ideelle aktører for eiendomsskatt
- Stille krav i kommunens anbudsinndannelser for å oppnå innovasjon, samt krav om kortreiste produkter som tjener kommunens eget næringsliv
- Arbeide for at staten tar høyde for Oslos særlige utfordringer og at dette gjenspeiles i inntektssystemet
- Arbeide for at Oslo får tilbakeført en del av selskapskatten
- Kommunens skatte- og avgiftssystem skal ta hensyn til den økonomiske totalbelastningen for den enkelte
- Arbeide for at kommunale avgifter rettes mer inn mot forbruk, slik at en-personhusholdninger ikke må betale uforholdsmessig mye
- Overskuddet fra ekstraordinært høye kraftpriser må bidra til raskere takt i kommunens ENØK-tiltak
- Minst 25 % av helse- og omsorgstjenestene i Oslo skal utføres av ideell sektor.
- Lage driftsavtaler og anbudskonkurranser med større rom for innovasjon i ideell og frivillig sektor
- I større grad ta i bruk skjermet anbud for ideell sektor
- Sikre god samfunnssikkerhet og beredskap til enhver tid
- Sikre god balanse mellom kommunale og ideelle aktører i tjenestetilbudet

- Kommunale etater skal inkludere ideelle aktører som likeverdige parter i plan- og utviklingsarbeidet.
- Legge til rette for at personer med "hull" i CV-en kan få jobbmuligheter i kommunale virksomheter

Bydelene

Subsidiaritetsprinsippet står sentralt i kristendemokratisk ideologi, noe som innebærer at beslutninger bør tas på lavest mulig hensiktsmessige nivå. Det er derfor et mål for KrF å styrke bydelene slik at flere avgjørelser kan flyttes nærmest innbyggerne.

Oslo KrFs løsninger:

- Evaluere Oslos demokratiske styringssystem, inkludert bydelsutvalgene, med sikte på økt deltakelse
- Styrke bydelenes økonomi
- Sikre like muligheter og kommunale tilbud i alle bydelene

Arbeidsliv og næringsliv i Oslo

Trygge arbeidsplasser og et næringsliv i utvikling er en forutsetning for økonomisk selvstendighet, livskvalitet og velferd. Skal vi lykkes i få flere inn i arbeidslivet og dermed utjevne sosiale forskjeller, er det nødvendig både å beholde og å skape mange nye arbeidsplasser i årene som kommer. Virksomheter som driver sosialt entreprenørskap for å hjelpe folk inn i arbeid, må støttes aktivt. Som arbeidsgiver må Oslo kommune jobbe for kvalitetsbevisste og kreative arbeidsmiljøer og ta vare på og stimulere kompetente og gode arbeidstakere.

De kommunale tjenestene skal gi god kvalitet til brukerne. Tjenestene skal i hovedsak drives av kommunen, men må suppleres med bidrag fra ideelle og frivillige organisasjoner. Det skal også være rom for andre private aktører når det er hensiktsmessig. Kommunalisering av virksomheter som allerede drives godt av ideelle eller private aktører, må opphøre.

Kommunen skal opptre ryddig i anbudsprosessene og prioritere rettferdig, etisk og bærekraftig vareproduksjon og handel. Det må sikres at leverandører ikke unndrar skatt i land de opererer i og at verken leverandører eller underleverandører er involvert i sosial dumping.

Kommunen skal tilrettelegge for et nyskapende og variert privat næringsliv. Oslo kommune er privilegert med en høykompetent befolkning, og det skal være så enkelt som mulig å utfolde seg og skape nye arbeidsplasser. Framtiden ligger i kunnskapsnæringer og endringsvillige organisasjoner som også tar sosialt ansvar. Samtidig har næringslivet et stort behov for faglært arbeidskraft. Fagutdanning av Oslo-ungdom er viktig for å dekke byens behov for stabil tilgang på kompetent arbeidskraft.

Altfor mange unge og personer med funksjonsnedsettelse blir uføretrygdet til tross for eget ønske om å komme i lønnet arbeid. Oslo kommune bør ha et sterkt fokus på tiltak som kan bringe flere i utsatte grupper inn i arbeidslivet. Bruken av tiltaksmidler ved rekruttering til arbeid i kommunen bør økes, bl.a. gjennom bruk av lønnstilskudd fra staten for å dekke opp for at arbeidstaker ikke har full arbeidsevne. Tiltaksmulighetene er beskrevet i NOU 2019:7, også kalt Sysselsettingsmeldingen.

Oslo KrFs løsninger:

- Retningene i videregående opplæring, inkludert fordeling av antall elevplasser, må tilpasses behovene i næringslivet og offentlig sektor, og samtidig gi rom for nisjeutdanning.
- Stimulere næringslivet til i større grad å ta imot lærlinger og ansette personer med nedsatt funksjonsevne eller kroniske sykdommer. Få næringslivet med på laget for tidlig hospitering eller praksis for elever som risikerer å falle ut av skolen før ordinær lærlingetid starter
- Legge til rette for og stimulere til gründerskap, både gjennom skolen og ved hjelp og veiledning for gründere, redusere saksbehandlingstider og forenkle unødig komplisert regelverk
- Legge vekt på næringslivets behov ved utarbeidelse av areal- og reguleringsplaner i byen og sørge for at Oslo kan tilby relevante næringslokaler
- Særlig tilrettelegge for bedrifter som bidrar til sirkulærøkonomi, lokal produksjon og et bærekraftig næringsliv, bl.a. med å styrke kommunale ordninger og påvirke nødvendig tilpasning i nasjonale regelverk
- Gi miljørabatter i form av reduserte byggesaksgebyrer til ENØK og klimatiltak
- Støtte Arbeidstilsynet og politiet i deres arbeid med å avdekke sosial dumping og menneskehandel
- Beholde søndag som den vanlige fridagen
- Aktivt bekjempe diskriminering i arbeidslivet og stimulere til mangfold i virksomhetene, med god inkludering av folk med ulike etnisiteter, funksjonsdyktighet, alder, seksuell legning og ellers ulike bakgrunner
- Stimulere offentlig-privat samarbeid innenfor kunnskapsutvikling og velferdsutvikling
- Gi ideelle aktører på helse- og sosialområdet lange driftskontrakter som sikrer stabilitet
- Stans rekommunalisering av private velferdstilbud
- Sikre god tilgjengelighet for næringstransport og varelevering, også i sentrum og sentrumsnære bydeler
- Legge til rette for at seniorer som ønsker det, kan få mulighet til å stå lenger i arbeid i Oslo kommunes virksomheter, bl.a. gjennom fleksible deltidsoverordninger

Tid til det viktigste